

İDARE MERKEZİ
ANKARA, İstanbul Caddesi
Maarif Eminliği yanında

İSTANBUL BÜROSU
İstanbul, Ankara Caddesi
No — 87

HAYAT

Fiatı her yerde 15 kuruş
seneliği, posta ile 7,5 Türk Lirası
(Ecnebi Memleketlere 7,5 Dollar)

Abona ve ilan için İstanbul
bürosuna muracaat edilir
Yazı işlerinin mercii Ankara
merkezidir

Hayata, daima hayata.. Dünyaya daha çok hayat katalım!

— NIETZSCHE —

Cilt: V

Ankara , 24 Kânunsani , 1929

Sayı: 113

SEÇME HALK ŞİİRLERİ

H. B. D. neşriyatından — Sayı : 2 — 6 ncı

malzeme — sayfa : 32

Halk Bilgisi Derneği irşat encümeni geçen hafta bir eser neşretti. Bu eser seçme halk şiirlerinden mürekkep küçük bir risaledir. Eserin baş tarafındaki mükaddime eserin niçin neşredildiğini anlatıyor. Başlıca üç madde üzerinde toplanan sebepleri biz de buraya nakledelim.

1 — Şiirimizin, edebiyatımızın yükseliş ve ilerleyişi için kuvvet alacağımız kaynaklardan biri halk edebiyatıdır. Bütün muasır san'atkârlar gibi türk san'atkârı da, bu edebiyatın içinde işlenecek bir çok güzel ve zengin hayallerle beslenmiş mevzular bulacaktır.

2 — Yeni Alfabe üzerine eserler, çalışmalar birteviye çıkpı durmaktadır. Bunları okuyabilmenin bir alışma olduğu şüphesizdir. Mekteplerde okuyan çocuklardan ziyade hayata atılmış olan nesil, bu alışma içinde güçlük çekecektir. Bunu için arası kesilmeden bir okuma idmanı yapmalıyız. İşte Seçme halk şiirleri bu idmana yardım edecektir.

3 — Geçen yıl mektepler için kendimizin ve medenî milletlerin edebiyatından seçme eserlerin tercüme ve hulâsaları yapıldı. Edebiyat hocaları ve talebeleri, bunları derin bir zevk ile okudular. Bu çeşit işlerin yanına

bir de halk edebiyatlarından numuneler katmak düşüncemize göre, iki kat fayda doğuracaktır.»

Derneğin irşat ve terbiye işlerini üzerine alan encümeni, bu mütalâalarla eserin neşrini istilzam eden sebepleri açıkça gösteriyor.

Eserde şiirler bir tertip dahilinde dizilmiş. Evvelâ Maniler görülüyor. Bunlar oldukça güzel seçilmiş olmamakla beraber içlerinde orijinal olanlar yok değildir. Şunlar oldukça güzel:

Ey pınar eşme pınar
Yaramı deşme pınar,
Yarım burdan geçende
Su ver dertleşme pınar!

Bu parça bize Anadolunun, Anadolu yollarının bütün şiirini gösteriyor. Şu parça da hayat kavgasının minnet ve tezellülleri-ne karşı acı bir feryattır:

Bu dağı aşam dedim
Aşam dolaşam dedim,
Bir vefasız yar için
Herkes'e paşam dedim.

Kitaptaki türkülerde eyi seçilmiş. «Turna» ve «Zeynep» türkülleri memleketin her tarafında yaşar. Eserin ihtiva ettiği on üç koşma, en meşhur halk şairlerine aittir. Bunların arasında Karacoglana ait olanlar citten güzel ve orijinaldır. Seyranî, Dertli, Dadaloğlu.... gibi şairlerden birer numune alınmış. Sonadoğru bir Ağit bir Des-

tan bir Nefes, bir de Atasözleri var. Atasözleri arasında dil ve mana itibariyle göze çarpanları mevcuttur. Meselâ:

Çekişmeyince pekişmez.

Okumadan hoca, kazanmadan hacı.

El atına binen çabuk iner.

Gibi, hakikaten bir fikir ve bir öğüt verenleri, kariî üzerlerinde düşündürüyor.

Halk Bilgisi Derneği bu eseri ile tam zamanında bir iş görmüş oluyor. Yeni harflere alışmak, yaşlı olanlar için bir itiyat meselesidir. Diğer bir itiyadın teessüsü ise kolay bir şey değildir. Bunun için ruhun hoşlaştığı bir yolda hareket etmelidir. Dernek, bu işin ruhiyatını çok iyi kavramış, ve fikrini tahakkuk ettirmiş. Kitapta bazı tertip yanlışlıkları olmasaydı eseri daha güzel bulacaktık. Bu hususta derneği biraz daha ihtimamlı görmek isteriz. Bu küçük noktadan vaz geçilirse eseri vücuda getiren himmet ve gayreti alkışlamamak imkânsızdır. Gerek Dernek encümenini, gerek, eseri neşreden İstanbul H. B. D. mümessilligini bu işte tebrik eder, içtimaî faydaları aşikâr olan bu yolda yürünülmesini isteriz.

Mes'ul Müdür: Faruk Nafiz

İstanbul — Devlet Matbaası